

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

T/9894. számú

törvényjavaslat

**a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári
kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi
CCXXXVIII. törvény módosításáról**

Előadó:

Dr. Trócsányi László

igazságügyi miniszter

Budapest, 2016. április

2016. ... évi törvény
a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a
népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény módosításáról

1. §

A népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 8. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

- „8. § (1) Nem nyújtható be azonos tárgyú kérdés azt követően, ha
- a) a Nemzeti Választási Bizottság 22. § (3) bekezdése szerinti jogerős határozata megállapítja, hogy az érvényes aláírások száma legalább kétszázezer,
 - aa) a népszavazás elrendelésének elutasításáról szóló határozat jogerőre emelkedéséig,
 - ab) a népszavazás megtartásáig, vagy
 - ac) a 31. § (2) bekezdése szerinti időszak lejártáig,
 - b) az Országgyűlés az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdés második mondata alapján a népszavazást elrendelte,
 - ba) a népszavazás megtartásáig, vagy
 - bb) a 31. § (2) bekezdése szerinti időszak lejártáig.
- (2) A szervező által népszavazásra javasolt kérdés benyújtását követően a köztársasági elnök és a Kormány nem nyújthat be azonos tárgyú kérdést
- a) a Nemzeti Választási Iroda elnökének a 10. § (1) bekezdése szerinti elutasító döntését követő tizenhat napon belül, ha az ismételt benyújtásra nem kerül sor,
 - b) a kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntéssel szembeni felülvizsgálati kérelem benyújtási határidejének 29. § (1) bekezdésében meghatározott lejártáig, ha a kérdés hitelesítését megtagadó döntéssel szemben felülvizsgálati kérelmet nem nyújtottak be,
 - c) a Kúria határozatának a 30. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a Magyar Közlönyben való közzétételét követő nap 0 óráig, ha a kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntéssel szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be,
 - d) a népszavazási kezdeményezés visszavonásáig,
 - e) az aláírásgyűjtő ívek benyújtására rendelkezésre álló határidő eredménytelen elteltéig,
 - f) a népszavazás elrendelésének elutasításáról szóló határozat jogerőre emelkedéséig,
 - g) a népszavazás megtartásáig, vagy
 - h) a 31. § (2) bekezdése szerinti időszak lejártáig.
- (3) Az (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti esetben az ott megjelölt időpontot követő harminc napon belül újabb, azonos tárgyú kérdést
- a) nem nyújthat be ugyanazon szervező vagy ugyanazon - az 5. § szerinti - kezdeményező,
 - b) a 4. § szerint támogató választópolgár nem támogathat, és annak nem lehet szervezője,
 - c) a 4. § szerint nem támogathat az, aki a megelőző, azonos tárgyú kezdeményezés magánszemély szervezője volt.
- (4) Két kérdés abban az esetben tekintendő azonos tárgyúnak, ha azok - akár részben - azonos vagy egymást kizáró kötelezettséget rónának az Országgyűlésre.”

2. §

Az Nsztv. 11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„11. § (1) A Nemzeti Választási Bizottság a kérdés hitelesítéséről vagy annak megtagadásáról a benyújtásától számított harminc napon belül dönt. A Nemzeti Választási Bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az Alaptörvényben, valamint az e törvényben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel. A szervező által benyújtott kérdés csak abban az esetben hitelesíthető, ha az aláírásgyűjtő ív is megfelel a jogszabályban foglalt előírásoknak.

(2) A Nemzeti Választási Bizottság a kérdés hitelesítésekor dönt a 8. § (4) bekezdésében meghatározott körülmény fennállásáról.

(3) Ha a 8. § (4) bekezdésében meghatározott körülmény a kérdés hitelesítését követően következik be, a szervezőt a Nemzeti Választási Bizottság erről haladéktalanul írásban tájékoztatja.

(4) A Nemzeti Választási Bizottság a választópolgárokat az azonos tárgyú kérdésekről a választások hivatalos honlapján tájékoztatja.”

3. §

Az Nsztv. 14. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„14. § (1) Ha a kérdést hitelesítő döntés elleni jogorvoslati határidő eredménytelenül eltelt vagy jogorvoslat esetén a Kúria a hitelesítő határozatot helybenhagyó, a hitelesítő határozat elleni felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító vagy a kérdést hitelesítő döntését a Magyar Közlönyben közzétette, a Nemzeti Választási Iroda az igénylését követően haladéktalanul, de legkésőbb öt napon belül átadja a szervező részére az általa igényelt mennyiségű, a hitelesített kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ívet. A Nemzeti Választási Iroda valamennyi aláírásgyűjtő ívet egyedi azonosítóval lát el.

(2) A szervező az aláírásgyűjtésre rendelkezésre álló időszakban bármikor igényelhet további aláírásgyűjtő íveket.

(3) Az aláírásgyűjtő íven a Nemzeti Választási Iroda feltünteti a népszavazásra javasolt kérdést.

(4) A Nemzeti Választási Bizottság elnöke a köztársasági elnök vagy a Kormány által benyújtott kérdés hitelesítéséről a kérdést hitelesítő döntés elleni jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét - jogorvoslat esetén a Kúria hitelesítő határozatot helybenhagyó, a hitelesítő határozat elleni felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító vagy a kérdést hitelesítő döntésének a Magyar Közlönyben való közzétételét - követő öt napon belül tájékoztatja az Országgyűlés elnökét.”

4. §

Az Nsztv. 15. § (1)-(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Országos népszavazás elrendelésére irányuló választópolgári kezdeményezést a Nemzeti Választási Iroda által kiadott aláírásgyűjtő íven lehet támogatni. A támogató aláírás nem vonható vissza.

(2) Az aláírásgyűjtő ívre rá kell vezetni az aláírást adó választópolgár olvasható családi és utónevét, személyi azonosítóját vagy a személyi azonosítóval nem rendelkező választópolgár magyar állampolgárságát igazoló okiratának számát, valamint az anyja nevét. Az aláírásgyűjtő ívet az ajánló választópolgár saját kezűleg aláírja. A választópolgár adatainak a kérdéssel azonos oldalon kell szerepelniük.”

5. §

Az Nsztv. a következő 17/A. §-sal egészül ki:

„17/A. § Ha a Nemzeti Választási Bizottság 22. § (3) bekezdése szerinti jogerős határozata megállapítja, hogy az érvényes aláírások száma legalább kétszázezer, vagy az Országgyűlés az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdés második mondata alapján a népszavazást elrendelte, az azonos tárgyú népszavazási kezdeményezésben a szervező részére aláírásgyűjtő ív nem adható ki.”

6. §

Az Nsztv. 18. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18. § (1) Az országgyűlési képviselők, az Európai Parlament tagjai, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők általános választásának napját megelőző és követő negyvenedik nap között szünetel az aláírásgyűjtés.

(2) Ha a szervező az aláírásgyűjtést az országgyűlési képviselők, az Európai Parlament tagjai, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek vagy a nemzetiségi önkormányzati képviselők általános választásának napját megelőző negyvenedik napig nem fejezi be, az addig összegyűjtött aláírásokat tartalmazó és az aláírásokat nem tartalmazó aláírásgyűjtő íveket legkésőbb a szavazás napját megelőző harminckilencedik napon át kell adnia a Nemzeti Választási Irodának. E kötelezettség elmulasztása esetén a Nemzeti Választási Bizottság hivatalból eljárva bírságot szab ki. A bírság összege minden be nem nyújtott aláírásgyűjtő ív után ezer forint.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott határidőben át nem adott aláírásgyűjtő íveken gyűjtött aláírás érvénytelen.

(4) A szavazás napját követő negyvenedik napon a Nemzeti Választási Iroda átadja a szervező részére az általa igényelt mennyiségű, a hitelesített kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ívet.”

7. §

Az Nsztv. 19. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„19. § (1) A szervező az aláírásgyűjtő ívek 14. § (1) bekezdésben meghatározott átvételét követő százhusz napon belül, egy alkalommal nyújthatja be a népszavazás kitűzésére irányuló állampolgári kezdeményezés aláírásgyűjtő íveit a Nemzeti Választási Irodához az aláírások ellenőrzése céljából. E határidőbe a 18. § (1) bekezdésében meghatározott időtartam nem számít bele.

(2) Ha a szervező az aláírásgyűjtő ívek iránti igényét a kérdést hitelesítő döntés elleni jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét vagy jogorvoslat esetén a Kúria döntésének a Magyar Közlönyben történt közzétételét követő hetedik nap után nyújtja be, az (1) bekezdés szerinti határidőt a kérdést hitelesítő döntés elleni jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét vagy jogorvoslat esetén a Kúria döntésének a Magyar Közlönyben történt közzétételét követő hetedik naptól kell számítani.

(3) Az (1) bekezdés szerinti benyújtással egyidejűleg, de legkésőbb az (1) bekezdés szerint az aláírásgyűjtő ívek benyújtására rendelkezésre álló határidő utolsó napján a szervezőnek valamennyi aláírásgyűjtő ívet át kell adnia a Nemzeti Választási Irodának. E kötelezettség elmulasztása esetén a Nemzeti Választási Bizottság hivatalból eljárva bírságot szab ki. A bírság összege minden be nem nyújtott aláírásgyűjtő ív után ezer forint.

(4) A késedelmesen, pótlólag, valamint a nem a szervező által benyújtott aláírásgyűjtő íven szereplő aláírás érvénytelen.”

8. §

Az Nsztv. a következő 19/A. §-sal egészül ki:

„19/A. § (1) Ha a Nemzeti Választási Bizottság 22. § (3) bekezdése szerinti jogerős határozata megállapítja, hogy az érvényes aláírások száma legalább kétszázezer, vagy az Országgyűlés az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdés második mondata alapján a népszavazást elrendelte, az azonos tárgyú népszavazási kezdeményezésben a szervezőnek a Nemzeti Választási Bizottság 22. § (3) bekezdése szerinti határozatának jogerőssé válását, vagy az Országgyűlés az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdés második mondata alapján népszavazást elrendelő döntését követő öt napon belül valamennyi aláírásgyűjtő ívet át kell adnia a Nemzeti Választási Irodának.
(2) Az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettség elmulasztása esetén a Nemzeti Választási Bizottság hivatalból eljárva bírságot szab ki. A bírság összege minden be nem nyújtott aláírásgyűjtő ív után ezer forint.”

9. §

Az Nsztv. 21. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„21. § (1) A Nemzeti Választási Iroda ellenőrzi az aláírásokat. A 19. § (4) bekezdése szerint benyújtott aláírásgyűjtő íven lévő, továbbá a 16. §-ban foglalt rendelkezések megszegésével gyűjtött aláírást a Nemzeti Választási Iroda nem ellenőrzi.
(2) Az aláírások ellenőrzése során meg kell vizsgálni a 15. §-ban foglalt követelmények teljesülését, azonosítani kell a kezdeményezést aláíró polgárt, meg kell állapítani, hogy rendelkezik-e választójoggal, továbbá meg kell állapítani az érvényes aláírások számát.
(3) A kezdeményezést aláíró polgár azonosítását és választójoga megállapítását az aláírásgyűjtő íven feltüntetett adatainak a központi névjegyzék adataival való összevetésével kell elvégezni.
(4) Az aláírások tételes ellenőrzését addig kell folytatni, amíg bizonyossá nem válik, hogy
a) az érvényes aláírások száma a kétszázezret eléri, vagy
b) az érvényes aláírások száma százezer alatt marad, vagy
c) az érvényes aláírások száma a százezret eléri, de kétszázezer alatt marad.
(5) Az aláírások számának megállapításakor a kezdeményezés hitelesítésre történő benyújtását támogató választópolgárok számát is figyelembe kell venni.”

10. §

Az Nsztv. 22. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az aláírások ellenőrzésének eredményét a Nemzeti Választási Bizottság határozatban állapítja meg.”

11. §

Az Nsztv. 94. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„94. § E törvénynek a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény módosításáról szóló 2016. évi ... törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított 8. §-át, 11. §-át, 19/A. § (1) bekezdését és 22. § (3) bekezdését a Módtv. hatálybalépésekor folyamatban lévő népszavazási kezdeményezésekre is alkalmazni kell.”

12. §

Hatályát veszti az Nsztv.

- a) 3. § (1) bekezdésében az „az aláírás gyűjtő ív mintapéldányán” szövegrész,
- b) 24. § (3) bekezdése.

13. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az azonos tárgyú népszavazási kezdeményezések benyújtására vonatkozó moratórium („benyújtási moratórium”) lejártakor az esetleg kialakuló visszás helyzetek megelőzésére a Javaslat a népszavazási kezdeményezések benyújtására új szabályozást vezet be.

A Javaslat a „benyújtási moratórium” jelentős enyhítését célozza. Választópolgári kezdeményezés esetén mindaddig van lehetőség azonos tárgyú kérdés benyújtására, amíg nem válik jogerőssé a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) másik azonos tárgykörű kérdés kapcsán, a megfelelő számú érvényes aláírás meglétéről hozott határozata. A Javaslat értelmében a Kormány és a köztársasági elnök nem kezdeményezhet olyan tárgykörben népszavazást, amelyben már jogerősen hitelesítettek népszavazási kezdeményezést.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A Javaslat a „benyújtási moratórium” szabályain jelentősen enyhít. Választópolgári kezdeményezés esetén mindaddig van lehetőség azonos tárgyú kérdés benyújtására, amíg nem válik jogerőssé az NVB másik azonos tárgykörű kérdés kapcsán, a megfelelő számú érvényes aláírás meglétéről hozott határozata. Ezt követően újabb azonos tárgyú kérdés benyújtására nem kerülhet sor, a már folyamatban lévő aláírásgyűjtéseket be kell szüntetni, az aláírásgyűjtő lapokat vissza kell adni a Nemzeti Választási Iroda részére.

A szabályozás értelmében a Kormány és a köztársasági elnök nem kezdeményezhet olyan tárgykörben népszavazást, amelyben már jogerősen hitelesítették a népszavazási kezdeményezést.

A 2. §-hoz

A Javaslat szerint az azonos tárgykör fennállásáról az NVB a kérdés hitelesítésekor dönt. Több, azonos tárgykörű kérdés hitelesítése esetén az NVB az elsőként benyújtott kérdés szervezőjét erről írásban tájékoztatja. Az azonos tárgyú kezdeményezésekről a választópolgárokat az NVB a választások hivatalos honlapján tájékoztatja.

A 3-9. §-hoz

A Javaslat az aláírásgyűjtő ívek tekintetében az országgyűlési választásokon használt ajánlóívek kezeléséről vonatkozó szabályokhoz hasonló módon rendelkezik. Ennek eredményeképpen a népszavazás szervezői a választási iroda által kiadott, egyedi azonosítóval ellátott aláírásgyűjtő íveken gyűjthetik a támogató aláírásokat. Ezzel a szervezők megszabadulnak az ívek másolásával járó költségektől, a választási irodáknak jó minőségű – szkenneléssel feldolgozható – íveket kell ellenőrizniük, adatvédelmi szempontból pedig előnyt jelent, hogy a gyűjtési időszak végén valamennyi ívvel el kell számolniuk a szervezőknek.

A 10. §-hoz

A Javaslat egyértelműsíti, hogy az aláírások ellenőrzésének eredményét az NVB határozatban állapítja meg.

A 11. §-hoz

A szakasz az Nsztv. átmeneti rendelkezéseinek módosítását tartalmazza.

A 12-13. §-hoz

Hatályon kívül helyező és hatályba léptető rendelkezéseket tartalmaz.